

تحلیلی بر بحران آب در ایران با تاکید بر آب شهری

محمد فرجی دارابخانی^۱، نسرين جلیلیان^۲، صادق صیدیگی^۳، حجت شیخی^۴، احمد اسفندیاری^۵

۱- استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور. صندوق پستی ۳۶۹۷ - ۱۹۳۹۵ تهران، ایران.

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه رازی کرمانشاه.

۳- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران - ایران.

۴- استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه ایلام.

۵- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد.

چکیده:

با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران که در کمربند خشک کره زمین واقع شده، شرایط اقلیمی نسبتاً خشک، میانگین بارندگی کمتر از میانگین جهانی و نیز پراکندگی نامناسب زمانی و مکانی این بارندگی‌ها در آن، این کشور در سه بخش کشاورزی، صنعت و شهری دچار بحران و تنش آب شده است. خشکسالی‌های چند ساله ی اخیر منجر به بحران آب در بخش کشاورزی، ناکارآمدی اقتصاد بخش کشاورزی و به تبع آن افزایش مهاجرت روستائیان به مناطق شهری؛ مخصوصاً شهرهای بزرگ شده است. افزایش جمعیت و توزیع و تمرکز نامناسب آن در طبقات شهری؛ به ویژه در شهرهای بزرگ و کلانشهرها موجب عدم تناسب بین عرضه و تقاضای آب و ایجاد بحران در مدیریت و تامین منابع آب شهری شده است. این تحقیق با هدف بررسی بحران آب در سه بخش مذکور، از روش کتابخانه‌ای استفاده نموده و سعی در ارائه راهکارهایی برای تامین و مدیریت بهینه آب شهری و کاهش مصرف آب در بخش شهری دارد. نتایج تحقیق نشان داد که با آگاه سازی عمومی و جلب مشارکت مردم در برنامه ریزی و مدیریت مصرف منابع آب و ارتقاء فرهنگ و رعایت الگوی مصرف آب از طریق رسانه های گروهی از طرفی، و سرمایه گذاری همزمان در ذخیره آب، بازسازی خطوط انتقال آب، اصلاح نظام مصرف و قیمت گذاری آب، توجه به اقتصاد آب در مکان یابی شهرهای جدید و توسعه شهرهای موجود می توان بحران کمبود منابع آب را مدیریت و کاهش داد.

کلمات کلیدی: بحران آب، افزایش جمعیت، شهرنشینی، عرضه و تقاضای آب شهری